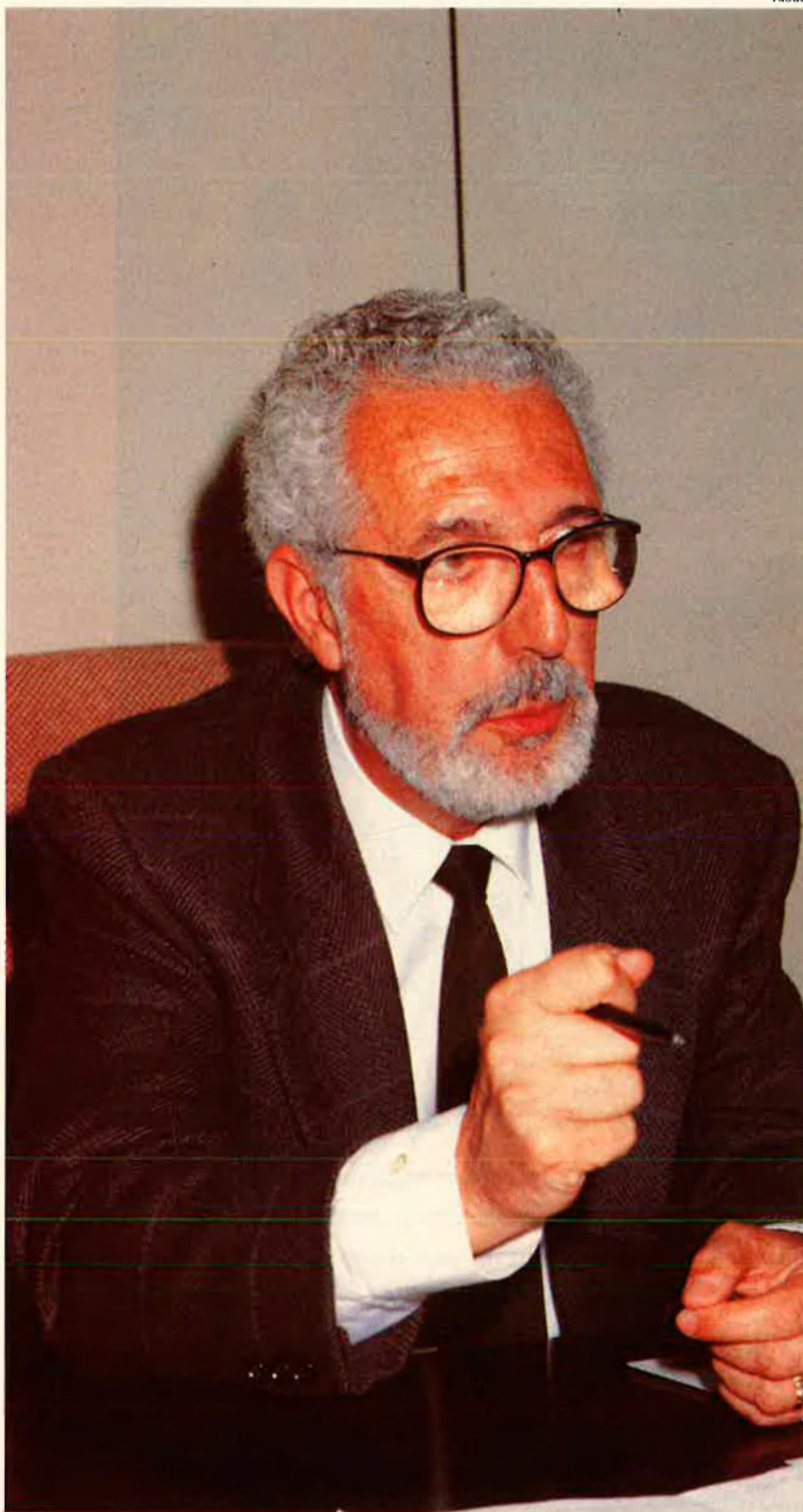

Empresaris catalans

Agustí Contijoch. Presideix la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC), aliada dels plantejaments de CDC.

L'entrada de Joan Rosell, un home molt proper al PP, com a president del Foment pot trencar el tradicional joc d'equilibris de l'empresariat català.

Eren ben bé dos quarts d'onze de la nit, i Narcís Serra no acabava el discurs. Quasi dues mil persones s'aplegaven als moderns pavellons de la Fira de Barcelona, a l'Hospitalet de Llobregat, esperant que el vice-president del Govern espanyol acabés el discurs i els cambrers poguessin servir d'una vegada el sopar de cloenda del saló Construmat, dedicat al sector de la construcció

Però en Serra no acabava, perquè volia convèncer els empresaris presents que el govern del PSOE farà una política rigorosa per reduir el dèficit, és a dir, gastarà menys diners, però que al mateix temps invertirà en obres hidràuliques i habitatges socials. I llavors va passar: primer, una o dues culleres van començar a colpejar els vasos encara buits, però aviat van ser deu, o vint, o quaranta. Era evident que una part dels presents boicotejava el discurs del vice-president. Passats els primers segons de desconcert, potser un minut, els coberts contestataris van abandonar la protesta i en Serra, que ni així havia callat, va poder acabar el discurs en pau.

La pregunta era inevitable: "què ha passat? La resposta, després d'una petita enquesta d'emergència, era clara: un grup més o menys nombrós d'empresaris de fora de Catalunya, d'empresaris del sector de la construcció, que eren els presents al sopar, s'havien sentit ofesos veient com un ministre socialista pretenia ferlos un discurs quasi electoral davant dels seus nassos, a ells, que feia estona que esperaven el sopar, que els havia costat molts duros i que tenien ganes d'anar-se'n de vacances de Setmana Santa. "Són del PP", era l'explicació més generalitzada entre els catalans presents al sopar.

La sorpresa entre els empresaris catalans presents en l'acte no vol dir, lògicament, que fossin simpatitzants del partit socialista, sinó que l'empresari català és incapaç de trencar les normes de la bona educació de la manera com ho van fer els "toca-culleres" del sopar de Construmat. Si hi afegim que qui parlava era un vice-

el joc dels equilibris

president del Govern espanyol, la possibilitat que els empresaris locals exterioritzessin cap mena de crítica era absolutament inexistent.

Col·laborar amb Madrid. D'una banda, és evident que en aquests moments entre l'empresari català, com en tota la societat catalana, no hi ha cap ambient de crispació política ni d'oposició radical al Govern de Felipe González com pot haver-n'hi a Madrid. Però també és cert que l'empresariat català ha tingut sempre una trajectòria de col·laboració o de respecte interessat cap al Govern central, sigui del color que sigui. És una veritat a crits àmpliament documentada, i si no estigués àmpliament documentada continuaria sent veritat perquè tots ho sabem de sobres.

L'historiador italià Gabriele Ranzato va explicar cruelment fa uns anys com els empresaris tèxtils de Sabadell del segle passat feien política per assegurar-se "el privilegi de la reserva del mercat espanyol", mentre deixaven totalment en mans dels altres "la solució dels problemes d'Astúries o d'Extremadura". Ara les coses han canviat, ha plogut molt des d'aleshores, però l'actitud de col·laboració amb el govern de torn continua sent norma de comportament per als empresaris catalans, perquè és la manera més pràctica d'aconseguir allò que volen.

Per exemple, Manuel Ortínez ha explicat fa poc en les seves memòries que, en temps de Franco, va acceptar el càrrec de director de l'Institut Espanyol de Moneda Estrangera perquè li van dir que sí a les tres condicions que va posar: consultar-ho amb Josep Tarradellas, llavors exiliat a França; no jurar el càrrec i no haver de conèixer personalment Franco. Sense voler-li restar coratge, és clar que l'actitud d'Ortínez va tenir molt poca repercussió política —perquè tampoc no ho pretenia— i en canvi va fer un valuós servei als empresaris catalans, que necessitaven algú de confiança a Madrid.

Les anècdotes no s'acabarien mai, perquè els empresaris catalans sempre s'han estimat més mantenir bones relacions amb el poder polític que "mullar-se" a favor o en contra d'un govern. És per això que en general els empresaris catalans no s'han destacat gaire pel seu suport incondicional i explícit a cap partit polític, encara que hi hagi excepcions que confirmen la regla. Per exemple, últimament les organitzacions empresarials catalanes s'han desmarcat de les organitzacions espanyoles quan aquestes han demanat al Govern de Felipe González que plegui.

*Joan Rosell.
En la línia de
la CEOE, el
nou president
de la patronal
catalana no ha
desmentit les
seves simpaties
pel PP.*

El Rosell de Foment. El suport de Convergència i Unió al Govern de Felipe González no és l'única explicació d'aquesta actitud diferent dels empresaris de Catalunya. L'explicació és que els empresaris catalans veuen les coses diferents, no barregen l'economia amb la política amb tanta facilitat com els de Madrid o d'Andalusia. Però darrerament el debat "PSOE sí-PSOE no" ha fet el seu efecte, i el nou president de Foment del Treball, el jove Joan Rosell, ha dit ben clar que entre els empresaris "cada vegada hi ha un nombre de defensors més gran" de l'opció d'avançar les eleccions generals per treure's el Govern de Felipe González del damunt.

Per ara ningú més a Catalunya s'ha atrevit a fer una afirmació similar. De tota manera, en el mapa d'organitzacions empresarials és evident que si hi ha cap dirigent que s'acosta més que altres als plantejaments del Partit Popular aquest és Joan Rosell. Successor més d'Alfred Molinas que del malaguanyat Antoni Algueró, Rosell ha estat qualificat per tota la premsa de Barcelona de "proper al PP", i ell no s'ha molestat a desmentir-ho.

Al contrari, Joan Rosell s'ha limitat a dir que els estatuts de Foment prohibeixen que el president de la gran patronal catalana tingui carnet de partit polític. Quan no era president, i encara era molt més jove, l'any 1980, Rosell va participar en la creació del fracassat partit Solidaritat Catalana —hereu de les idees d'Aliança Popular a Catalunya—, que encapçalava l'actual president de Nissan, Joan Echevarría. Ara, Rosell ha

dit que el programa econòmic de José M. Aznar està bé, però que falta explicar com reduirà el dèficit públic.

I és que a Foment sempre hi ha hagut els empresaris amb més tirada a intervenir en política. Ja el 1980, justament quan es creava Solidaritat Catalana, és públic i notori que Foment va fer una campanya de suport als partits polítics no marxistes que es presentaven a les primeres eleccions al Parlament de Catalunya. Manuel Milián, llavors empleat de Foment i després diputat del PP al Parlament, va redactar els anuncis que la patronal va publicar als diaris. Llavors era president de Foment l'Alfred Molinas. I l'organització empresarial va donar 400 milions de pessetes a la UCD d'Adolfo Suárez (200 milions van anar a parar als Centristes de Catalunya), 50 milions a Convergència Democràtica, 40 milions a Esquerra Republicana i 10 milions a Solidaritat Catalana.

Els convergents de Foment. Ara seria molt difícil d'imaginar-se una situació similar, perquè les pors que llavors tenien els empresaris s'han esvaït i el sistema democràtic ha madurat, encara que només faci quinze anys. Però això no canvia que Joan Rosell sigui el successor de l'Alfred Molinas que va tirar endavant aquella iniciativa, de la qual va beneficiar-se el partit que el mateix Rosell va ajudar a crear.

La història té aquestes jugades. Com la que li va passar a Pere Llorens, president de la Confederació de Comerç, l'organització que aplega tots els botiguers, petis i grans, de Catalunya. Pere Llorens és també membre de la junta directiva de Foment, en nom dels botiguers. Fa uns anys, quan Convergència Democràtica el volia presentar a les eleccions municipals per Barcelona, les bases del partit s'hi van oposar perquè Pere Llorens havia estat un dels famosos "regidors del no" de l'Ajuntament que als anys setanta van votar en contra d'assignar diners a l'ensenyament del català.

A més de Pere Llorens, que se'l veu més aviat desenganyat de la política, a la junta directiva de Foment hi ha una cinquantena més d'empresaris i, a part de Rosell i el mateix Llorens, molts pocs s'han "mullat" en política. Potser el més evident és Josep Manuel Basàñez, ara director general d'Acesa (autopistes), que és militant de Convergència des de 1981 i va ser conseller d'Economia de la Generalitat. I fins i tot Pere Carbó, president de Caprabo, que simpatitza de manera natural amb el partit de Jordi Pujol. De tota manera, la presència de convergents a Foment és més aviat casual.

Molt més casual que el nombre considerable

*Josep Gonzàlez.
L'organització que dirigeix, Sefes, col·labora molt amb CiU i el Govern de la Generalitat. Una qüestió, bàsicament, de pragmatisme.*

d'empresaris que, a Catalunya, se senten pròxims a Convergència i Unió, ho declari o no. D'això, en són un reflex les altres organitzacions patronals catalanes. Foment a part. Són en general més petites i tenen l'inconvenient que influeixen poc a Madrid perquè no pertanyen a una organització forta a nivell estatal, com ara la CEOE. Una situació que fins fa poc ha sabut capitalitzar amb gran habilitat Miquel Roca, que ha fet arribar a Madrid les inquietuds d'aquestes organitzacions empresarials, mentre la CEOE s'entenia amb el PP.

"Croissants" i joves empresaris. Precisament algunes d'aquestes patronals més petites se'n van anar de Foment un bon dia, quan van comprovar que els interessos de les petites i mitjanes empreses no estaven prou ben representats. Un cas paradigmàtic és la PIMEC, la que dona més sensació de "corretja de transmissió" del partit de Jordi Pujol. La presideix Agustí Contijoch i té Carme Servitje com a portaveu. Servitje, filla de pastissers, és diputada al Parlament de Catalunya per CiU i es presentarà a les municipals en la llista de Miquel Roca (consumidor dels "croissants" de la Servitje).

En la mateixa òrbita hi ha altres grups, com ara l'AEI (Agrupació Empresarial Independent), que s'ha integrat a la PIMEC. Aquesta patronal, la va fundar el 1976 l'empresari Eduard Bueno, abans d'afiliar-se a Aliança Popular l'any 82, però amb el temps ha anat desvinculant-se dels seus orígens i ara ha trobat més pràctic ajuntar esforços amb la PIMEC. Una cosa similar ha fet l'AIJEC, l'Associació Independent de Joves Empresaris de Catalunya, però no a nivell orgànic, sinó a nivell pràctic: l'AIJEC fa algunes activitats amb la PIMEC perquè tenen coses en comú, com ara el president dels joves empresaris, Santiago Tarín, convergent convençut, que va ser portaveu de la PIMEC abans de Carme Servitje.

DURANT 5 SETMANES
REGALEM VÍDEOS DE LA SÈRIE
MEDITERRÀNIA

A PARTIR DEL 15 DE MAIG, CADA MES
UN SUPLEMENT GRATIS
DEDICAT AL MEDI

EL TEMPS
ambiental

Hi ha més associacions empresarials pròximes a Convergència, unes més per pragmatisme, unes altres més per convicció. Entre les primeres hi podem situar sens dubte Sefes, també "fugida" de Foment, que presideix Josep González. Sefes col·labora molt amb CiU i amb el Govern de la Generalitat, però no exterioritza una fidelitat política tan clara com altres i se centra més en els interessos immediats dels seus afiliats. Per això no és tan significatiu com en altres casos el fet que hi hagi persones de Convergència a la junta directiva de Sefes, com ha passat fins fa poc amb Jordi Vilajoana, actual director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió.

Les fundacions de Duran. Un fenomen singular en el panorama de l'associacionisme empresarial a Catalunya són les fundacions d'en Duran. El líder d'Unió Democràtica, Josep Antoni Duran i Lleida, va promoure l'any 1990 la Fundació Empresa Catalunya i Europa, que va organitzar viatges de negocis d'empresaris catalans a Polònia, Hongria, Eslovènia, Txecoslovàquia, Xile... sempre acompanyats pel polític democristià. Empreses de tota mena han col·laborat amb aquesta iniciativa de Duran i Lleida, com ara Derbi, Nutrexpà, Inespo, Esade, Banc Sabadell... És evident que no es pot situar indiscriminadament aquestes empreses en l'òrbita d'Unió Democràtica, sinó en l'òrbita del pragmatisme empresarial català de sempre.

Aquesta mateixa setmana en Duran presenta en societat la FESEC, la Fundació d'Estudis Socials i Econòmics de Catalunya, que aquest dimarts, dia 9, fa una jornada per parlar de les privatitzacions en un hotel de Barcelona. L'encarregat d'aquesta nova fundació "inspirada" per Duran i Lleida és Jordi Alberich, vocal de la junta directiva del Cercle d'Economia. Vés per on, el Cercle d'Economia fa honor al lema no escrit de reunir tot el ventall de forces políti-

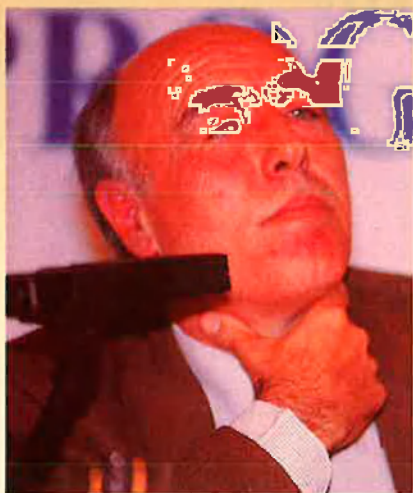
ques que van de CiU al Partit dels Socialistes...

I és que el Cercle d'Economia, que no és una patronal, sinó un club de debat i d'opinió, reuneix empresaris de tots colors, fins al punt que s'equilibren tant les forces que no se'l pot considerar "pròxim" a cap govern ni a cap força política. Per tant, que el president sigui Joan Molins, germà de Joaquim Molins, no vol dir que Convergència controli el Cercle, ni de bon tros. La mateixa història dels Molins és més una història de pragmatisme que de politització.

Quan es van convocar les primeres eleccions democràtiques, l'any 77, Joaquim Molins s'hi va presentar pel partit dels cimenters, Centre Català (Mas Cantí, Güell de Sentmenat...), poc catalanista i que feia coalició amb Unió Democràtica. Va ser temps després quan Molins va evolucionar i va anar a parar a les files del pujolisme, com tots els altres supervivents del centrisme a Catalunya.

El pragmatisme del Cercle. El Cercle d'Economia ha estat un dels defensors més aferrissats del suport de CiU al Govern de Felipe González, tant com a resultat de la mateixa composició del Cercle com de la deducció intel·lectual que era la solució més pràctica per garantir tranquil·litat i estabilitat al país. A la junta del Cercle hi ha, a part de Joan Molins i de Jordi Alberich, persones com Josep Piqué, que va ser director general d'Indústria de la Generalitat, Carles Gasòliba, l'eurodiputat de Convergència de tota la vida; Vicenç Oller, conseller d'Indústria del primer Govern Pujol..., però també Jordi Mercader o Rafael Suñol, tots dos homes de confiança del Govern socialista en diferents empreses públiques i destinacions, i Alfred Pastor, actual secretari d'Estat d'Economia.

L'Alfred Pastor va ser director de l'Institut de l'Empresa Familiar, del qual també és membre Joan Molins. L'Institut no és gens sospitós de vel·leïtats socialistes. Aplega les principals empreses familiars del país i va fitxar Pastor perquè servís de pont entre els seus interessos i el Govern de Felipe González. Pastor va fer-ho a meravella. Tant que va acabar de secretari d'Estat, cosa que incrementà encara més la influència en el Govern de Madrid d'aquest grup de pressió, ja molt ben relacionat amb el vice-president Narcís Serra. L'Institut, de creació relativament recent, és de fet l'últim exemple, genuí com cap altre, de les diferents maneres que han tingut els empresaris catalans d'adaptar-se a cada situació política, sense "mullar-se", però influint en els governs per aconseguir un paisatge favorable als seus interessos. **Jordi Fortuny**

*Joan Molins.
És el cap visible del
Cercle d'Economia,
mig club d'opinió
mig grup de pressió.
Procura mantenir-se
equidistant dels par-
tits polítics.*